

Dedičstvo otcov zachovaj nám...

prosba, ktorej celú verziu väčšina z nás pozná z kostola, kde zdobí oblúk pri oltári. V tomto prípade ide o zachovanie viery našich predkov, ale nie len tú nám naši dedovia zanechali. V starých kultúrnych pamiatkach máme možnosť obdivovať ich um a zručnosť, pričom materiály a technológie neboli ani zďaleka také ako dnes. Vo Vajnoroch máme jednu takúto stavbu – Vajnorský ľudový dom, ktorá nie je len stavbou v pamiatkovej zóne na Roľníckej ulici, ale dom je zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR. Ako takému, mu prináleží vyšší stupeň pamiatkovej ochrany, čo bolo zohľadnené aj v schválenej projektovej dokumentácii na jeho rekonštrukciu.

Už pri nástupe terajšieho starostu pred ôsmimi rokmi bol stav havarijný, ale zrejme nebola obnova až tak dôležitá, ako napr. fasáda miestneho úradu. Posledný rok druhého volebného obdobia bolo treba finišovať, aj za cenu prác v noci, čo by však nebolo až také ničujúce pre daný objekt, ako nedodržanie statiky a architektúry schválenej v PD. Dom mal jedinečný krov, ktorého vodorovné sily boli zachytené priečnymi stužujúcimi trámami a preto naši predkovia nepotrebovali železobetónové vence po obvode muriva. Projektová dokumentácia predpisovala v rámci rekonštrukcie zhotoviť presnú repliku jestvujúceho krovu. Zrejme to, čo vedeli naši dedovia nevieme my, pretože aj laik si mohol všimnúť počas výstavby masívne železobetónové vence, ktoré zmenili pôvodnú statickú sústavu.

Na prvý pohľad sa občania tešia ako ľudový dom opeknel, ale ani pri rekonštrukcii exteriéru neboli dodržané podmienky pamiatkarov zo schválenej PD. Štíty mali byť premurované pôvodnou tehľou ktorá bude priznaná, no s novou sa asi lepšie robilo a aby tak nesvietila, tak ju omietli. Komínová hlavica oblúkového tvaru z tehál bola nahradená rovným plechom, strešné podhlády predpísané ako omietnuté sú len nafarbené dosky.

Možno si mnohý povedia no a čo, veď je to pekné a aj pamiatkari sa s tým zmieria. Toto sú len chyby ktoré možno vidieť zvonka, možno predpokladať, že náročnejšie sanácie interiérov tiež prešli inováciami dodávateľa. Občania, ktorí stavali alebo rekonštruovali dom v pamiatkovej zóne majú určite v pamäti nekompromisné požiadavky na oplotenia, farbu fasády, podhlády či tvar komína, hoci ho vidno len z lietadla. Chvála starostu nemá konca, čo všetko urobil, ale bolo by spravodlivé pozrieť sa aj na to, čo všetko zničil. V tomto prípade bol nenávratne zničený odkaz našich predkov ako stavať s rozumom bez použitia novodobých vymožeností. Okrem toho, sa nedá hovoriť o šetrení, keďže táto obnova nás stála relatívne slušný balík peňazí. Vid'. Vajnorské novinky 9 — 10/2014 / ISSN 1339-0201 strana 7.